

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 17.09.2025

Mehmet Emin EKMEN

Mersin Milletvekili

Yozgat ilindeki baraj ve göletlerde yaşanan toplu balık ölümleri, sadece bölgesel bir çevre olayı değil; aynı zamanda Türkiye'nin iklim değişikliği, su yönetimi ve kırsal ekosistemler üzerindeki baskıların giderek arttığı bir dönemde karşı karşıya olduğu yapısal çevresel krizlerin açık bir göstergesidir. Tarım ve Orman İl Müdürlüğü tarafından yapılan açıklamalara göre, ölümlerin temel nedeni kritik düzeyde azalan su seviyeleriyle birlikte çözünmüş oksijen yetersizliği olarak tespit edilmiştir.

TÜİK'in yayımladığı 2025 ilk yarıyıl kuraklık raporlarına göre, İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan birçok ilde toplam yağış miktarları, normallerin %30 altındadır. Bu durum baraj ve göletlerin doluluk oranlarını doğrudan etkilemekte; örneğin Yozgat'taki Musabeyli, Gelingüllü ve Çekerek barajlarında doluluk oranı %20'nin altına düşmüştür. Sıcaklık artışlarıyla birlikte evapotranspirasyon hızının artması, yüzeysel su kaynaklarının hızla buharlaşmasına neden olmakta, bu da özellikle küçük göletlerde oksijen dengesini bozmaktadır.

Benzer şekilde, DSİ 12. Bölge Müdürlüğü verilerine göre, 2022 – 2025 arasında tarımsal sulama taleplerinde %18'lik artış yaşanmış; bu da sulama amacıyla barajlardan su çekimini artırmıştır. Ancak bu çekişlerin ekosistem suyu (can suyu) bırakılmadan yapılması, sucul yaşamın devamlılığı açısından büyük bir tehdit oluşturmaktadır. Özellikle yaz aylarında düşük debi ve yüksek sıcaklık kombinasyonu, iç su balıklarının çoğu için ölümcül koşullar yaratmaktadır.

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

Öte yandan, toplu balık ölümleri sadece ekolojik bir yıkımı değil; aynı zamanda kırsal geçim kaynaklarının da çöküşünü temsil etmektedir. Yozgat'ın bazı ilçelerinde, küçük ölçekli amatör balıkçılık ve gölet kenarı tarımı temel geçim faaliyetleri arasındadır. Su kaynaklarındaki bu dramatik değişimler hem biyoçeşitliliği hem de kırsal ekonomileri doğrudan tehdit etmektedir.

Tüm bu gelişmeler, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın yerel su kaynaklarının izlenmesi, havza bazlı ekosistem planlaması, çevresel etki değerlendirme süreçlerinin uygulanması ve kamuya açık şeffaf veri üretimi konusunda ne derece etkin olduğu sorusunu gündeme getirmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2023 – 2025 yılları arasında Yozgat il sınırları içinde yer alan baraj ve göletlerde kaydedilen ortalama doluluk oranları, çözünmüş oksijen seviyeleri, su sıcaklıkları ve balık türlerine dair biyolojik izleme verileri kamuya açık olarak paylaşılmış mıdır?
2. Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı ilgili müdürlükler tarafından son üç yıl içinde Yozgat ilinde toplu balık ölümlerine dair kaç olay tespiti yapılmıştır? Bunların nedenlerine ve boyutlarına ilişkin detaylı raporlar var mıdır?
3. Son yaşanan olayda, etkilenen gölet ya da barajlarda ekosistem iyileştirici müdahaleler (oksijen pompalanması, can suyu bırakılması, balık nakli, havza düzenlemesi vb.) yapılmış mıdır?
4. Kuraklık kaynaklı su seviyesi düşüşlerine karşı hazırlıklı olabilmek için, bakanlık tarafından geliştirilmiş erken uyarı sistemleri, yapay zekâ destekli izleme sistemleri veya halkla bilgi paylaşım mekanizmaları mevcut mudur?
5. Baraj ve göletlerin sulama amacıyla kullanımı sırasında, ekosistem koruma amaçlı “asgari su bırakma yükümlülüğü (can suyu)” zorunluluğu ne düzeyde uygulanmaktadır?
6. Bakanlığınızın 2025 yılı bütçesinde, küçük iç su ekosistemleri, gölet restorasyonları ve iklim krizine adaptasyon amaçlı su yönetimi projeleri için ayrılmış bütçe ne kadardır?
7. Bu olaydan etkilenen bölgedeki balıkçılar, çiftçiler veya kırsal haneler için herhangi bir telafi programı, gelir kaybı desteği veya eğitim çalışması planlanmış mıdır?